

Locatie: Stadszaal

Voorzitter: R. van Schelven

Portefeuillehouder:

Voorts aanwezig: de heer Verdonk (Centraal orgaan Opvang Asielzoekers), mevrouw V. Stekelinck (hoofd maatschappelijke ontwikkeling Nijmegen), mevrouw J. Goossens (KleurrijkWonen), mevrouw J. van Alten (Vluchtelingenwerk Oost-Nederland) en mevrouw M. Manders (projectleider gemeente Nieuwegein)

De **voorzitter** opent de voorbespreking om 20.00 uur en heet iedereen welkom.

Op 10 februari 2016 is een stadsgesprek georganiseerd over het onderwerp vluchtelingen. Toen spraken circa 100 inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke instellingen met elkaar over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het opvangen van vluchtelingen in Culemborg. De gemeenteraad wil tijdens deze voorbespreking meer informatie ophalen over het onderwerp vluchtelingen. Daarom nodigde de raad Vluchtelingwerk, KleurrijkWonen, het COA en twee gemeentes, die al ervaringen hebben met verschillende vormen van opvang van vluchtelingen en/of statushouders, uit om hun visie te horen op het opvangen van vluchtelingen en statushouders. Het doel van de avond is zoals gezegd informatie ophalen, raadsleden gaan niet met elkaar in debat. Inwoners zijn van harte welkom als toehoorder.

De informatie uit het stadsgesprek en de voorbespreking wordt vervolgens gebruikt als input voor het debat in de raadsvergadering op 16 juni. Daarna werkt het college van B&W in opdracht van de gemeenteraad een aantal opties verder uit. Dan wordt ook duidelijk hoe het proces er na de zomer uit ziet en hoe inwoners en organisaties betrokken worden.

Procesgang van het onderwerp:

- 10 februari 2016: stadsgesprek over vluchtelingen met inwoners.
- 21 april 2016: voorbespreking waarbij raad in gesprek informatie ontvangt en in gesprek gaat met een aantal betrokken organisaties.
- 16 juni 2016: debat in de raad.
- 30 juni 2016: Raad neemt besluit over nader te onderzoeken opties.
- Na zomerreces: College komt, afhankelijk van besluit raad 30 juni 2016, bij raad terug met concrete voorstellen ten aanzien van opvang vluchtelingen. In deze fase van het proces zal voor besluitvorming ook de stad worden gevraagd om mee te praten.

De heer **Verdonk** (COA) merkt op dat het COA opvang regelt vluchtelingen op 110 locaties, inclusief crisisopvang, waaronder veel statushouders die wachten op doorstroming. Niemand zat uiteindelijk zonder bed, bad en brood. Er is een bestuursakkoord gesloten waarbij is afgesproken dat 58.000 vluchtelingen dienen te worden opgevangen. Dat resulteert in circa 45.000 mensen in een opvanglocatie in Nederland. Er zijn 16.000 vergunninghouders. De rest is in onderzoek. Het IND is zwaar belast om al dit onderzoek te verrichten. Er is nog steeds behoefte aan extra opvangplaatsen, ongeveer 17.000 plaatsen.

Vragen:

PvdA-fractie

We lezen over het proppen van vluchtelingen in azc's van statushouders die wel recht hebben op een verblijf in een gemeente, maar de plekken hiervoor ontbreken. Kan worden aangegeven waar de oplossing kan liggen? Welke rol ziet het COA in het draagvlak dat gemeenten moeten creëren voor de opvang van vluchtelingen?

De heer **Verdonk** antwoordt dat het COA een goede buur wil zijn wanneer een opvanglocatie dient te worden ingericht. Er is volop samenwerking met ketenpartners en gemeenten en bewonerscommissies. De doorstroming ligt buiten de invloedssfeer van het COA. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de taakstelling en hebben een quotum afgesproken. Dat kan de gemeenten voor ingewikkelde kwesties stellen, want huisvesting is een schaars goed. Alle energie moet wel worden gestoken in een snelle integratie van deze statushouders. Het zou enorm helpen als mensen met een status doorstromen naar reguliere huisvesting. Of het echt alles oplost, weet hij niet. Het is nu rustig. Zodra beter weer aanbreekt is de verwachting dat weer meer vluchtelingen zullen aankomen. Het effect van de afspraken met Turkije is nog niet bekend. Het betekent niet dat wanneer alle nieuwkomers doorstromen, dat men van het probleem is verlost.

ChristenUnie-fractie

Er worden plekken gezocht voor opvang. Kunnen dit ook kleinere groepen zijn in plaats van grotere groepen?

De heer **Verdonk** antwoordt dat het COA goed uit de voeten kan met grote locaties; 500 tot 600 plaatsen. Alles wat aan faciliteiten dient te worden georganiseerd, kan dan beter worden uitgevoerd. Op het moment dat de locatie kleiner is, dan is bijvoorbeeld een huisarts slechts beperkt op het terrein aanwezig. Dat geldt niet voor grotere locaties. Hoe groter de schaal, des te beter de faciliteiten. Wanneer taallessen worden gegeven, werkt het ook beter met meer mensen vanuit één taalgroep. Dan kan een volwaardig programma worden aangeboden. Grote locaties hoeven niet bij uitstek een grotere belasting voor de gemeenschap te betekenen, zo is de ervaring. In de beeldvorming kan het echter anders overkomen.

D66-fractie

In het land ontstaan andersoortige, kleinere vormen van opvang, meer gedragen door de gemeenschap. Hoe kijkt het COA aan tegen dit soort initiatieven. In het azc zitten mensen circa 22 maanden en mogen niks doen. Waarom is dat en wie heeft dat bedacht?

De heer **Verdonk** antwoordt dat het niet waar is dat mensen in een azc niets mogen doen. Ze doen heel veel, zoals sport, vrijwilligerswerk en taallessen. In een azc begint ook de pre-inburgering. Wat wel waar is, is dat asielzoekers niet mogen werken. Dat is landelijk beleid. Het heeft te maken met arbeidsrechtelijke zaken en om te voorkomen dat mensen worden uitgebuit. Ook zijn ze nog geen inwoner van een land op het moment dat ze asielzoeker zijn.

VVD-fractie

Er zijn 17.000 statushouders die op een plek wachten. Is het COA veiligheidshalve op zoek naar plaatsen voor opvang? Zijn er concrete gesprekken met het gemeentebestuur waarin de behoeftevraag naar voren is gekomen?

De heer **Verdonk** bevestigt dat 17.000 plaatsen nodig zijn, nog afgezien van de modaliteit of het een azc is of een crisisopvang. Als statushouders uitstromen, gaat het COA ervan uit dat de instroom minder is dan bekend is. Dat er evenwel een tekort is, komt doordat locaties sluiten. Er zijn geen gesprekken met het gemeentebestuur of andere initiatieven.

CDA-fractie

Voorbespreking raad Culemborg Opvang vluchtelingen

Is het mogelijk aan de voorkant mee te denken over de groepen vluchtelingen waar je meer voor zou kunnen betekenen?

De heer **Verdonk** antwoordt dat hij de populatie vluchtelingen niet kan bepalen. Er moet worden opgevangen wat binnen komt. De IND zal vervolgens een besluit nemen over het verblijf van de asielzoekers.

GroenLinks-fractie

Hanteert het COA een absoluut minimum voor kleine opvanglocaties?

De heer **Verdonk** antwoordt dat de ondergrens ligt op 300 plekken voor de duur van vijf jaar. Er zullen dan wel concessies moeten worden gedaan in het voorzieningenniveau.

SP-fractie

Hoeveel asielzoekers die in behandeling zijn, zullen uiteindelijk terugkeren? Zijn er ervaringen met terugkeerders die in de illegaliteit verdwijnen?

De heer **Verdonk** moet het antwoord op het aantal teruggekeerden schuldig blijven. Als moment horen dat ze niet langer in het land mogen verblijven, geeft dat grote spanningen en onrust. Het COA is toegerust om dat soort emoties op te vangen.

Mevrouw **V. Stekelinck** (hoofd maatschappelijke ontwikkeling Nijmegen) verhaalt over de opvang in Heumensoord, de grootste tijdelijke noodopvanglocatie in Nederland voor 3.000 mensen. Voorheen was er een azc dat probleemloos kon worden uitgebreid. Ook is Nijmegen bekend met illegalen. Daar wordt extra geld voor uitgegeven. Het is in korte tijd gelukt om de aanvankelijke onrust en negatieve geluiden in de pers om te buigen naar positieve energie door de hele stad. Op maandag kwam het verzoek binnen en op woensdag was de eerste bewonersavond. Met de bewoners zijn de voorwaarden en condities besproken. Daarop is een bewonersoverleg tot stand gebracht en zaken zoals overlast zijn opgepakt. Er is gezorgd voor dagbesteding en mensen werden gescreend op tbc, dat waren twee voorwaarden die de gemeente Nijmegen vooraf had gesteld. Dat is door het COA opgepakt en dat is in het traject netjes geregeld. Op Heumensoord waren 2.000 vrijwilligers op allerlei manieren actief. De kracht van de stad was vele malen groter. Veel gezinnen hebben asielzoekers uitgenodigd of ze waren welkom bij verenigingen. Dit heeft de angst doen verdwijnen. Men zag dat vluchtelingen aardige mensen waren, waarmee je gewoon kon communiceren. Dat zij leed hadden, maar ook hun best wilden doen in Nederland. Dat zorgde voor veel positieve energie. Het aantal diefstallen is niet toegenomen en de middenstand was positief. Er heeft een aantal betogingen plaatsgevonden van de vluchtelingen. Doordat er nauwelijks doorstroming was, duurde de procedures langer en dat zorgde voor uitzichtloosheid en moedeloosheid. Het feit dat de doorstroom werd bevorderd, gaf moed en hoop. Een ander positief element was de komst van een school voor de kinderen. De stad heeft verder geen last gehad van Heumensoord, wel heeft men hard moeten werken. Onlangs is besloten om in Nijmegen nogmaals een noodopvang in te richten, middenin het centrum. Er is plek voor 500 asielzoekers. Ook ditmaal was er een bewonersoverleg, maar er kwamen nauwelijks bezoekers. De noodopvang is volledig geaccepteerd door de mensen in Nijmegen, met name door de ervaringen in Heumensoord.

Vragen:

PvdA-fractie

Was er in de gemeenteraad enig verzet tegen grootschalige opvang in Nijmegen? Hoe werd dat beslecht? Was er sprake van een plan B als het verzet groter zou worden?

Mevrouw **Stekelinck** antwoordt dat de gemeenteraad unaniem akkoord is gegaan. Tevoren hadden ze gezegd dat ze zich zouden inspannen. Natuurlijk zijn kritische vragen gesteld en er was een raadsbijeenkomst. Dat heeft geholpen om gelijk 'ja' te zeggen. Ook volgde een kritisch rapport van de Ombudsman over Heumensoord, waarna opnieuw een bijeenkomst volgde. Ook de burgemeester zou het achteraf gezien opnieuw hebben gedaan. Dat gaf een positieve grondhouding binnen het bestuur en de raad. De raad was niet kritiekloos. Er werd goed gevolgd wat er gebeurde. Er was geen plan B.

GroenLinks-fractie

Blijkbaar is het nog nodig om noodopvang in te richten.

Mevrouw **Stekelinck** stelt dat dit thans zeker nog nodig is. Het betreft een locatie voor twee jaar. De basisafpraak is dat het gebouw nadien kan worden gebruikt voor statushouders voor een periode van tien jaar.

D66-fractie

Wat is de belangrijkste les die u wilt meegeven aan andere gemeenten? Zijn veel statushouders gehuisvest in Nijmegen na het sluiten van Heumensoord?

Mevrouw **Stekelinck** antwoordt dat vrijwel alle asielzoekers weg zijn. Volgende week vertrekken de laatste bussen. Ze zijn elders geplaatst in Nederland. Er was wel een aantal verzoeken om in Nijmegen te mogen blijven vanwege de dagbesteding. De belangrijkste les is dat het bestuur hoe dan ook erachter moet staan. Ook de intensieve communicatie heeft ertoe bijgedragen om een oplossing te vinden in het gehele traject.

VVD-fractie

Er wordt een positief verhaal verteld. Dat is een ander beeld dan vanuit de pers wordt vernomen. Er zouden allerlei gevechten zijn en er waren slechte leefomstandigheden. Hoe komt het dat dit zo weinig in uw verhaal naar voren komt?

Mevrouw **Stekelinck** was het opgevallen dat alleen negatieve zaken in de krant kwamen en de positieve dingen niet. In de evaluatie zijn uitsluitend positieve verhalen te beluisteren. Uiteraard zijn er dingen gebeurd, maar overal in een gemeenschap gebeurt wel eens wat. Het gaat erom hoe je ermee om gaat. Er is intensief gereageerd. Dat vroeg veel energie van de diverse partijen maar het is nooit uit de hand gelopen. Over bijvoorbeeld homo's treiteren is men met het COC om tafel gezeten. Op basis hiervan zijn de homoseksuelen niet naar een safehouse gebracht. Er is wel gekeken hoe op individueel niveau een oplossing kon worden gevonden. Na twee weken bleek dit trouwens niet meer nodig.

GroenLinks-fractie

Blijkbaar is nog altijd opvang gewenst. Hoe kan dit het beste landen bij de gemeenten.

Mevrouw **Stekelinck** antwoordt dat de opvang nog altijd nodig is. Nijmegen is bezig met huisvesting voor statushouders, maar dan moeten gebouwen worden omgebouwd met een behoorlijke omlooptijd. Noodopvang is veel eerder te realiseren dan een plek voor statushouders.

SP-fractie

Wat is de Nijmegense situatie voor wat betreft het bouwen of vinden van woningen voor statushouders?

Mevrouw **Stekelinck** antwoordt dat intensief wordt samengewerkt met de woningbouwvereniging. De rest gaat via de normale procedure. Er is een werkgroep Bijzondere Bemiddeling. De aantallen zijn echter zo groot dat het een verdringing zou betekenen van de eigen mensen. Toen is ingezet op het

ombouwen van eigen gebouwen, zoals het belastingkantoor en oude fabrieksgebouwen. Het belastingkantoor wordt gecombineerd met andere doelgroepen. Er is verder grond in de Waalsprong en daar wordt gekeken naar versneld bouwen.

ChristenUnie-fractie

Is begeleiding geweest van de honderd jongere mensen uit Eritrea? Dat was immers een spannend iets. Zijn er processen geweest die qua insteek anders hadden kunnen zijn?

Mevrouw **Stekelinck** antwoordt dat de jongeren uit Eritrea zijn gehuisvest in een oud studentencollege. Daarop is veel ingezet vanuit de gemeente en andere partijen. De middelbare school dicht in de buurt steekt er ook veel energie in. Er zat aanvankelijk angst, maar dat is inmiddels weg. De jongeren blijven overigens wel veel Eritrees praten, ondanks de inburgeringslessen. Ze pakken wel de taal op. Er zitten voor- en nadelen aan het gemeenschappelijk huisvesten van jongeren.

Mevrouw **J. Goossens** (KleurrijkWonen) schetst het beleid vanuit KleurrijkWonen. Vanuit zeven gemeenten is de vraag gekomen om mee te denken en de taakstelling te vervullen. Vluchtelingen zonder verblijfstatus worden gehuisvest in onzelfstandige woonruimte. Alleen de opvang van statushouders wordt als kerntaak gezien. Dat gebeurt vanuit de reguliere woningvoorraad en niet onbeperkt. Anders zou dat een te grote impact hebben op reguliere woningzoekenden. Kleurrijk Wonen is ook bezig met een actief doorstroombeleid. Senioren wordt de mogelijkheid geboden om door te stromen naar kleine woningen, zodat meer gezinswoningen vrijkomen voor een- en meerpersoonshuishouders. De toewijzing in 2014 en 2015 aan statushouders betrof 7%. In deze tijd is 10% reëel. In Culemborg is de toewijzing aan statushouders met 3% zelfs opvallend laag. Dat is gelukt door het huisvesten van grotere gezinnen en herhuisvesting. Ze verwacht dat het percentage groter wordt door een verhoogde taakstelling en het huisvesten van kleinere gezinnen. Dit wordt opgelost middels kamergewijze verhuur. Dat is ook het advies aan de gemeente Culemborg. Daartoe is een vergaande samenwerking nodig met diverse partijen en omliggende gemeenten, maken van een poule en zo gezamenlijk kijken naar de juiste match voor kamergewijze verhuur.

Vragen:

VVD-fractie

Wat is kamergewijze verhuur?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat dit een eengezinswoning betreft die wordt ingezet voor twee tot drie personen, waarbij sprake is van onzelfstandige woningen. De bewoners hebben eigen kamers en maken gemeenschappelijk gebruik van de keuken, bad- en woonkamer en maken niet deel uit van hetzelfde gezin.

VVD-fractie

Er zijn geluiden uit de stad die haaks staan op de woorden van KleurrijkWonen. Mensen die op de lijst van woningzoekenden staan, worden afgewezen en vervolgens komen er asielzoekers in. Zo ontstaat onrust en komen vragen over voorrang verlenen aan asielzoekers.

Mevrouw **Goossens** herkent die geluiden niet. KleurrijkWonen kan redelijk gemakkelijk mensen aan een woning helpen. Er is onderscheid in wachttijden, reactietijden en inschrijftijden. Je ziet een duidelijk verschil tussen mensen die staan ingeschreven en die actief reageren. In Culemborg duurt het circa 1,9 jaar voordat ze in aanmerking komen voor een woning. Er staan veel alleenstaanden op de lijst en steeds vaker moet een kleine woning aan een alleenstaande statushouder worden verstrekt. Anders kan te weinig worden aangeboden. Wil je tegemoet komen aan een versnelde taakstelling en

aan de onrust, is het goed te laten zien dat meerdere mensen kamergewijs huisvesten de juiste wijze van handelen is.

SP-fractie

Het huisvesten in een reguliere woning is gebaseerd op cijfers die volgens hem niet kloppen. KleurrijkWonen en de samenleving in Culemborg leeft in twee werkelijkheden. Er zijn veel mensen die op campings in huisjes e.d. verblijven. Wat doet KleurrijkWonen hieraan? In Nijmegen was het positief te horen dat bestaande gebouwen worden aangewend om een dubbel probleem op te lossen. Heeft KleurrijkWonen hierin initiatieven?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat de verstrekte cijfers kloppen. Mensen op campings zullen er altijd zijn. Dit is niet de plek om te praten over die bijzondere situaties. Het gaat om het huisvesten van statushouders. Het inzetten van maatschappelijk onroerend goed wordt onderzocht. Het is nog niet concreet genoeg om het reeds in te zetten.

GroenLinks-fractie

Het is nieuw dat eenpersoonshuisvesting kan worden ingericht. Veel asielzoekers wachten op gezinshereniging; is dat dan een tijdelijke oplossing?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat het een tussenoplossing betreft van mogelijk vijf jaar. KleurrijkWonen is zich ervan bewust dat er veel alleenstaanden zijn die wachten op hereniging. Dat betekent dat die mensen kunnen doorstromen. In diezelfde periode zal weer alternatieve huisvesting moeten worden gezocht, maar dat kan ook middels een reguliere inschrijving.

CDA-fractie

Wordt ook gedacht aan Pop-up-woningen?

Mevrouw **Goossens** heeft hier algemeen onderzoek naar gedaan. Semi-permanente huisvesting kost veel geld. Zoveel, dat het eigenlijk niet verantwoord is om het in te zetten. Dan heeft men liever het naar voren halen van sociale huisvesting. Het ombouwen van kantoren of maatschappelijk vastgoed is een streven. KleurrijkWonen heeft echter beperkt bedrijfsonroerend goed in bezit.

PvdA-fractie

Wat betekent het voor de woningvoorraad in Culemborg als de gemeenteraad zegt dat de zoektijd naar woningen op 1,9 jaar blijft gehandhaafd?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat bij een hogere taakstelling voor statushouders, de zoektocht naar reguliere woningen wordt verruimd. Er wordt aan gedacht om de woningen zo effectief mogelijk in te zetten.

VVD-fractie

Wat is het maximale aantal statushouders dat thans binnen de huidige woningvoorraad kan worden gehuisvest, zodat de reguliere woningzoekende niet worden benadeeld?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat het lastig is om aan de 1,9 jaar vast te houden. KleurrijkWonen denkt een verdrievoudiging van de taakstelling aan te kunnen. Dat komt concreet neer op 90 statushouders.

GroenLinks-fractie

Het naar voren halen van sociale woningbouw klinkt goed. Wat zijn de mogelijkheden in Culemborg?

Mevrouw **Goossens** moet het antwoord schuldig blijven.

CulemborgCentraal-fractie

Er is een beperkt arsenaal aan vastgoed. Stel dat een school of een zorgwoongebouw leegstaat: Is het mogelijk dat KleurrijkWonen het opkoopt en gaat beheren?

Mevrouw **Goossens** wil hier graag in meedenken. Het antwoord is dat ze graag benaderd wil worden.

D66-fractie

Waar is de capaciteit lager op de woningmarkt en kan dat aanleiding zijn om de sociale woningbouwvoorraad aan te passen?

Mevrouw **Goossens** denkt dat het geen aanleiding is om de sociale woningbouwvoorraad aan te passen. Het is een constatering. Het is duidelijk dat Culemborg beschikt over veel eengezinswoningen. Om de taakstelling te halen, zul je aan belanden bij de eengezinswoningen. Er zijn veel alleenstaanden en daarom is een creatieve oplossing nodig voor de eengezinswoningen.

SP-fractie

Er wordt alleen verteld dat men in een onderzoeksfase verkeert, terwijl het probleem al een tijdje bestaat. Ben u niet eerder door de gemeente benaderd?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat de onderzoeksfase is gericht op de gebouwen die van KleurrijkWonen zijn. De gemeente Culemborg heeft gesprekken gevoerd met het AB van KleurrijkWonen.

VVD-fractie

Zorgen zijn er over de wachttijd van reguliere woningzoekenden. Tijdens de stadsgesprekken kwam naar voren dat statushouders voorrang werd verleend. Hierdoor komen mensen nog langer op de wachtlijst te staan.

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat woningen die aan de sociale voorraad worden toegevoegd niet per definitie aan een statushouder worden toegewezen. Geprobeerd wordt de voorraad van sociale huurwoningen hoog te houden, zodat voldoende woningen beschikbaar zijn. De doelgroep bestaat uit mensen die afhankelijk zijn van een sociale huurwoning. Mensen die een huurwoning hebben meerdere mogelijkheden om aan een woning te komen. Denk aan het kopen van een woning. Het verkopen van woningen is ingezet om met de opbrengst hiervan andere projecten te financieren. Het is een vorm om geld binnen te krijgen. KleurrijkWonen investeert liever in huisvesting voor statushouders dan dat wordt geïnvesteerd in andere zaken. Vrije sectorhuur kan worden overgeheveld naar de sociale sector en de verkoop ligt vervolgens een tijdje stil.

GroenLinks-fractie

Er zijn dure huurwoningen die sociale huurwoningen worden en daarvan wordt minder huur gevraagd. Dat zou ten koste gaan van de marge van de woningbouwcorporatie?

Mevrouw **Goossens** antwoordt dat dit grotendeels klopt. Het aantal woningen is onderverdeeld in huurprijsklassen. Op het moment dat veel woningen worden toegewezen aan statushouders, dan vallen die in de laagste huurklasse. Mensen hebben nog geen of laag inkomen. Als goedkope woningen worden toegewezen aan statushouders, dan kan een frictie ontstaan. Dat betekent dat reguliere woningzoekenden nauwelijks meer een woning kunnen krijgen in het goedkope segment.

De woningen worden daarom afgetopt om te zorgen dat voldoende sociale voorraad wordt behouden.

Mevrouw **J. van Alten** (Vluchtelingenwerk Oost-Nederland) vertelt over het huisvesten, het begeleiden en het wegwijs maken van statushouders. Vluchtelingenwerk Oost-Nederland biedt ondersteuning aan bij de integratie van de vluchtelingen en hulp aan de gemeenten. Het is uit eigen ervaring wenselijker dat een kleine gemeenschap vraagt om een klein azc. Een asielzoeker verhuist vaak en krijgt vaak een ander netwerk. Dat wordt betreurd. In Culemborg gaat het niet om grote aantallen: de taakstelling in het eerste half jaar was 33. In 2015 zijn 21 volwassenen en 24 kinderen opgevangen. Tot nu toe zijn zeven woningen beschikbaar gesteld voor 13 vluchtelingen. Aandachtspunten zijn huisvesting in de wijk bij een versnellingsarrangement, goede samenwerking bij het integratieproces en de inzet van vrijwilligers. Maatwerk is belangrijk bij het wegwijs maken van de vluchtelingen in de gemeente. Er zijn bij de gemeente voorstellen geopperd om het proces te versnellen.

Vragen:

VVD-fractie

Er wordt gesproken over allerlei begeleidingen van statushouders. Helpt Vluchtelingenwerk ook met solliciteren?

Mevrouw **Van Alten** bevestigt dat statushouders worden begeleid middels een coachingtraject. Er volgt daarna een zelfredzaamheidstraject. Ook biedt men een spreekuur aan en gezinshereniging wordt begeleid, alsmede een pakket aan participatie. Via een VIP-traject wordt een ieder getraind via workshops om naar de arbeidsmarkt te worden toegeleid.

VVD-fractie

Er wordt samengewerkt met Werkzaak?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt bevestigend.

PvdA-fractie

Kan iets worden verteld over het aanbod aan vrijwilligers? Is er zicht op welke zorg rond statushouders is georganiseerd?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt dat Culemborg één van de gemakkelijkst te vinden vrijwilligerssteden is. Het draagvlak is aanwezig. Culemborg staat er voor open. Vorig jaar zijn 19 vrijwilligers gestart. Culemborg is gericht op hervestigers. Dat zijn gezinnen die door het COA zijn geselecteerd op kwetsbaarheid.

D66-fractie

Hoe lang blijft Vluchtelingenwerk betrokken bij het werken met statushouders? Zijn er statushouders die al lange tijd zijn betrokken bij de begeleiding van statushouders?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt dat wordt gestart met een traject van acht maanden. Dat kan worden verlengd met een traject van zes maanden. Het idee is om dat traject uit te breiden naar achttien maanden. Dan wordt het een maatschappelijk begeleidingstraject. Ook de arbeidsparticipatie zit daarbij in. Verder kunnen statushouders terecht bij het spreekuur. Statushouders worden vooral ingezet als tolk voor andere statushouders.

VVD-fractie

Hoe is de operatie gefinancierd?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt dat een groot deel wordt gefinancierd door de gemeenten. Zij kopen de diensten in. Daarnaast zijn er grote sponsors.

GroenLinks-fractie

Wat is de grootte van een groep bij het versnellingsarrangement?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt dat de groep in Geldermalsen 26 personen betrof, die gesplitst is over de voorzieningen.

De heer **Verdonk** vult aan dat statushouders worden ondergebracht bij tijdelijke voorzieningen waarbij er een overbrugging wordt gegeven van het COA voor wat betreft het daggeld. Daarna wordt het door een vorm van een uitkering overgenomen. Hieraan zijn strikte termijn verbonden om te zorgen dat deze mensen niet al met een schuld worden opgezadeld. Dat wordt verstaan onder het arrangement. De rol van Vluchtelingenwerk is vooral belangrijk bij de psychosociale begeleiding van de statushouders. De herstart in de samenleving is een hele opgave.

ChristenUnie-fractie

Vluchtelingenwerk bekijkt de uitbreiding van de begeleiding. Hoe wordt de opvang van statushouders gezien in verhouding tot de inburgering en het zelfredzaam worden van hen?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt dat de vrijwilliger werkt vanuit zijn hart. Het traject kan eindig zijn en dat wordt helder gecommuniceerd met de statushouder. Een belangrijke factor is de omgeving: die wordt betrokken bij het gezin. Vaak gaat het gemakkelijk. Communiceren met mensen uit Syrië gaat redelijk goed. Mensen uit Birma communiceren moeilijker.

CDA-fractie

De samenwerking met de gemeente verloopt goed. Wat zijn de verbeterpunten?

Mevrouw **Van Alten** zegt nog veel te maken hebben met de bureaucratie. Het werkt niet altijd zoals het zou moeten horen. Op lokaal niveau is het gemakkelijk werken dan op afstand.

PvdA-fractie

De afdeling Minima vertelde dat de inrichtingsbudget voor statushouders richtlijnen kent. Ervaart Vluchtelingenwerk hinder van het feit dat de budgetten omlaag zijn gegaan?

Mevrouw **Van Alten** antwoordt dat Culemborg royaal was. Sinds januari is men terug gegaan in de budgetten, conform afspraken met de gemeenten binnen Werkzaam. Er is circa € 5.400,000 voor de inrichting van een woning per gezin. Dat lukt over het algemeen wel.

GroenLinks-fractie

Er zijn voorstellen geopperd om processen te versnellen. Kan hierover meer worden verteld?

Mevrouw **Van Alten** is met de gemeente, COA en KleurrijkWonen in gesprek over het plan om meer samen te werken tot het huisvesten van meerdere alleenstaande statushouders in één woning.

Mevrouw **M. Manders** (projectleider gemeente Nieuwegein) beschrijft hoe de gemeente Nieuwegein een leegstaand zorgcentrum op initiatief van de gemeente heeft omgebouwd en heeft dit beschikbaar gesteld aan meer dan 70 statushouders in 70 eenheden. Het college van Nieuwegein heeft op 5 oktober

2015 het aanbod aan het COA gedaan en een week later was de inloopbespreking voor de direct omwonenden. Op 19 oktober heeft de gemeenteraad van Nieuwegein ingestemd met de locatie en zijn de verbouwingen van start gegaan. Halverwege november kwamen de statushouders binnen. Vluchtelingenwerk verricht de dagelijkse gang van zaken. De brandweer had als eis dat er beveiliging moest zijn voor de nachtelijke uren. Het is snel gegaan, wat heeft geleid tot aanloopproblemen. Er was maar beperkt tijd voor de intake van de vrijwilligers, maar de bewoners kwamen wel tot rust. De kinderen gaan naar school en er is bewust voor gekozen geen uitgebreid programma te organiseren om de mensen bezig te houden.

Vragen:

CDA-fractie

Er zijn bewonersavonden georganiseerd en hoe is dat ervaren? Hoe is de integratie bevallen?

Mevrouw **Manders** antwoordt dat de bewonersavonden rumoerig verliepen. De mensen waren over het algemeen negatief en ze voelden zich overvallen. Ze waren bang, want ze hoorden allerlei verhalen uit de media. Dat heeft als gevolg gehad dat op de tweede avond meer voorstanders zijn verschenen. Dat was qua sfeer een hele ander avond. Bij de behandeling in de gemeenteraad waren er vijf insprekers die allen voor waren. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met tegenstanders. Uiteindelijk zijn er geen incidenten geweest. De SP en het Algemeen Dagblad hebben onderzoek verricht. Toen bleken veel omwonenden die tegenstander waren, nu juist positief of ze hadden geen overlast ervaren. In het centrum wonen vooral Syriërs en een aantal van hen werpt zich op als tolk of als vrijwilliger om andere vluchtelingen wegwijs te maken. De statushouders weten dat het nog niet hun definitieve woning is, maar wel hun woonplaats. In het gebouw is geen televisie, maar dat heeft niet tot discussie geleid. Vooral kinderen worden daardoor minder geconfronteerd met de oorlog die daar gaande is. Er wordt wel gewerkt aan een WiFi-aansluiting.

ChristenUnie-fractie

De statushouders blijven in de woonplaats, maar het is nog niet hun definitieve woning. Is ervoor gekozen om de statushouders te verspreiden over de diverse wijken?

Mevrouw **Manders** antwoordt dat Nieuwegein een lange wachtlijst kent voor woningzoekenden. Uiteindelijk komen de statushouders in een sociale huurwoning. Ze worden verspreid over diverse wijken. Er zijn echter wel wijken waar meer sociale huurwoningen staan dan in andere wijken. Overigens tellen de statushouders die in het zorgcentrum zitten nog niet mee voor de taakstelling. Dat gaat pas in als de woningen zijn toegewezen.

CulemborgCentraal-fractie

Sprekend namens iedereen worden de sprekers bedankt voor de enorme hoeveelheid informatie. Het gevoel dat men echt met de stad had gesproken was er nog niet na het stadsgesprek van februari. Culemborg Centraal heeft het idee dat nog niet bekend is hoe de stad erover denkt. De gemeente telt 27.000 inwoners en er zijn toen slechts honderd mensen gesproken. Voorgesteld wordt om een tweede stadsgesprek in te lassen. Eventueel wordt daartoe een motie voorbereid. Hij wil niet dat de stad zegt dat ze onvoldoende is gehoord. Het moet ook echt gedragen worden door de stad.

SP-fractie

Het is aan iedere partij om zelf signalen op te vangen of iets te organiseren. 27.000 inwoners staat voor 27.000 meningen. Uit Nijmegen en Nieuwegein blijkt dat het gewoon verrichten van de opvang ook een manier is om draagvlak te creëren. Je moet wel met de mensen in dialoog blijven.

PvdA-fractie

Wij zijn gemandateerd om met elkaar in debat te gaan en de achterban te vertegenwoordigen. De opdracht is te luisteren naar de stad. Dat moet absoluut worden gedaan. Of een tweede stadsgesprek nodig is, wordt afgevraagd. De transparantie in het proces dient te worden behouden, wil men het gesprek goed kunnen voeren. Het proces staat niet ter discussie.

VVD-fractie

Aangesloten wordt bij de woorden van Culemborg Centraal voor wat betreft de bijdrage van de sprekers. Het tweede gedeelte wordt niet gesteund. Er is juist goed nagedacht over het proces in Culemborg. De genomen stappen zijn goed kortgesloten en voldoen. De politieke partijen moeten bij voortduring met de mensen in de stad in gesprek. Er is geen behoefte aan een tweede stadsgesprek.

ChristenUnie-fractie

Het idee van Culemborg Centraal is erg sympathiek, maar dat kan ook de fractie afzonderlijk doen. Een algemene trend is: 'onbekend maakt onbemind' en 'bekend maakt bemind'. Is dat laatste alleen in Nijmegen en Nieuwegein het geval of is het een landelijke trend?

De **voorzitter** sluit aan bij de woorden van mevrouw Mulder. De agendacommissie heeft met zorgvuldigheid deze proceduregang vastgesteld en daar hecht hij aan.

De heer **Verdonk** antwoordt dat in het begin van het proces veel onbekendheid was. Als de realiteit zich ontrolt, dan zie je een tegenovergesteld beeld. Dan ontstaat een binding en betrokkenheid en beide werelden komen tot elkaar.

Slotronde:

SP-fractie

De mogelijkheid om te komen tot locatie die worden omgebouwd tot huisvesting voor statushouders is een aandachtspunt. KleurrijkWonen merkt op dat zij hiertoe nauwelijks in staat is, omdat zij weinig maatschappelijk vastgoed in bezit heeft. Is het niet beter dat de gemeente dan het voortouw neemt?

Mevrouw **Goossens** wil juist in contact komen met de gemeente om afspraken te maken over datgene wat zij wel in bezit heeft. Het is anders wat de SP thans suggereert.

Mevrouw **Manders** vult aan dat je vooraf niet alles kunt voorzien. Het college in Nieuwegein heeft gezegd dat zij tijdig het gesprek aan wil gaan, ook al is nog geen locatie bekend.

De **voorzitter** sluit de bijeenkomst om 22.20 uur.